

249888

249888

N 975/1976

159

Slovesnost

v cerkvi častitih gg. Uršularic ljubljanskih
v dan sv. Uršule 21. vinotoka 1869.

Ta dan, ki je bil imeniten za samostan, ste dve častiti redovnici obhajali svojo zlato oblubo ali petdesetletnico. Častiti gosp. Mih. Potočnik, samostanski spovednik, so imeli po pridigi slovesno sv. mašo z azistencijo. Zraven dveh čast. jubilentovk in družih redovnic je bila zjutraj tudi velika množica deklic iz notranje šole pri sv. obhajilu. Veselil se je celi klošter redke slovesnosti. Po kosilu so kandidatnje in gospodičine notranje šole v velikem parlatorji kaj lepo in umetno pred oči stavile v živih podobah sveto Uršulo z njenimi devicami tovaršicami ter so med precej dolgim petjem slovesnosti primerne pesmi tako pri miru stale, da bi bilo od deleč misliti, nežive podobe so.

Posebno pa je dopoldanjo slovesnost povzdignil prelepi govor preč. gosp. kanonika Petra Urha, ki naj tukaj nasleduje.

Govor.

To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se, in veselimo se v njem. Psl. 117, 24.

Že večkrat ste slišali in brali, kako da so kak častit mašnik obhajali svojo zlato mašo. In da ne bom od drugih pripovedoval, hočem vas le opomniti na sv. očeta papeža Pija IX, kateri so 11. aprila t. l. v cerkvi sv. Petra obhajali svojo zlato mašo v razveseljevanje vesoljnega katolištva prav slovesno. Tudi ste že večkrat slišali in brali od zlate ženitnine, katero obhajata zakonska, ako sta tako srečna, da jima mili Bog pri-pusti 50 let doživeti v zakonu. Vendar malo kterokrat

se sliši od kake zlate obljube, od petdesetletnice, ki bi jo obhajala kaka nuna. In pr. m. ravno to redko prisercnost obhaja danes ljubljanski nunski samostan, ktera slovesnost je toliko imenitniši in veselejši, kolikor je redkejši; in toliko zanimivši, ker obhajate danes ob enem dve častiti redovnici tega samostana svojo zlato obljubo, svojo petdesetletnico. In kateri ste te dve častiti nuni? Perva je: častita mati Mihela Marija Šmalc; in druga: častita mati Rozalija Marija Rok, obé Ljubljančanki. Perva je bila rojena leta 1796 v Ljubljani v št. peterskem predmestju, ter je dobila pri sv. kerstu ime Cecilija. Druga je bila pa rojena v Bistrici na Notranjskem leta 1797 in je dobila pri sv. kerstu ime Marija. Pa ko je bila še le 2 leti stara, so se njeni starši preselili v Ljubljano in ker je bila v Ljubljani izrejena, je ne štejem za Notranjko, ampak za Ljubljančanko. Te dve častiti redovnici obhajate danes svojo zlato obljubo, ker ravno na današnji dan, na dan sv. Uršule pred petdeset leti ste bile preoblečene, ter ste redovnici postale. V resnici toraj vesel dan za te dve, ako premislite, kako da jima je mili Bog dal doživeti petdesetletnico. Ali tudi za nas je ta dan prav vesel dan, ker resnico moram govoriti in reči, da ravno te dve redovnici imate zraven splošnjih samostanskih zaslug tudi to, da ste dolgo lét učile v šoli, ter veliko dobrega storile za žensko mladost, zlasti ljubljanskega mesta. In ravno zato smem po vsi pravici reči: To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se, in veselimo se v njem! (Psl. 117, 24.) Radujmo se, in veselimo se, ker vidimo, da ko ste se te dve Bogu darovale, vender svoje moči svetu niste odtegnile. In ravno to bo tudi zapopadek mojega govora, kateri predmet se mi zdi toliko potrebnši, ker so ravno v današnjih časih ljudje, sovražniki sv. cerkve, kateri toliko vpijejo čez samostane, čez redovnice, ter bi jih radi odpravili, rekši, da so take naprave za nič, nepotrebne, škodljive, da državi, človeštvu nič ne koristijo, ampak le nepotrebne stroške napravljajo. Tem hinavcem, lažnjivcem in sovražnikom sv. cerkve v osramotenje in vam pr. m. v podučenje hočem tedaj dokazati, da:

1. ko se nuna Bogu daruje; vendar

2. svoje moči svetu ne odtegne.

Spoznali bote iz tega, da so redovnice Bogu prijetne, svetu potrebne, koristne in toraj vse časti vredne. Ob enem bote pa tudi spoznali, koliko da ste tudi te dve častiti nuni, ki danes svojo zlato obljubo obhajate, storile, in zakaj da sem se poslužil besed kraljevega preroka Davida, namreč: To je dan, ki ga je Gospod naredil itd.

Začnem pa v imenu Jezusa in Marije, na priprošnjo sv. Uršule.

1. Nuna se Bogu daruje.

Enaka vertnici ali liliji, ktera se ravno razvije in razcvete in s svojo lepoto in prijetno dišavo vert napolnuje; enaka rožici, pravim, je tudi dekle, ko se razvije in postane devica — gospodičina, ker z mnogimi telesnimi in dušnimi darovi in zmožnostmi obdarovana služi v veselje svojim staršem in drugim znancem. Ali kolikor lepši je cvetka, v toliko veči nevarnosti se znajde, zakaj vedno se ima bati, da bi kaka sovražna roka je ne odtergala in v blato ne pomandrala. Enaka nevarnost proti cveteči devici — gospodičini. Satan, hudobni svet in njeno lastno meso se vzdiguje zoper njeno nedolžno dušo, ter jo hoče v svoje zanjke dobiti, — zmotiti in jo tako pogubiti. Da bi se ji kaka taka nesreča ne zgodila, marsiktera sklene po nagibu milosti Božje se svetu odtegniti in samostanu se izročiti. Zapusti toraj svet, zapusti svoje ljube starše, brate, sestre, znance in prijateljice, ter stopi v samostan z resnično voljo tu ostati vse dni svojega življenja, tu Bogu se darovati, Bogu služiti in svetu pomagati, kar bo v njeni moči. In kar je sklenila, to tudi stori na dan, ko jo preoblečejo. Ona Bogu daruje ne kakor Abel nar lepši jagnje; ne kakor Melkisedek kruh in vino; ne kakor Abraham, ko je bil pripravljen zaklati svojega edinega sina in darovati Bogu; temuč ona daruje: a) svoje premoženje, b) svoje telo, c) svojo dušo, ter se v to zaveže z obljubo prostovoljnega uboštva, vednega devištva in vedne pokoršine pod duhovno prednico. Rekel sem:

Ona daruje a) svoje premoženje, ter se v to zaveže z obljubo prostovoljnega uboštva. Zakaj nuna kakor nevesta Kristusova vé, da je njena dolžnost si prizadevati, da bi postala v vsem svojem nebeškemu Ženinu podobna; ker le v podobnosti s Kristusom zamore tudi pravo svetost in večno zveličanje doseči. „Zakaj,“ tako piše apostelj, „ktere je poprej vedil, jih je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sina.“ (Rimlj. 8, 29.) Kristus je pa sam od sebe rekel: „Lesice imajo jame, in ptice neba gnjezda; Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ (Luk. 9, 58.) Jezus, kateri je bil Gospod nebes in zemlje, je bil v ptujem hlevu rojen, ptuje jasli so mu služile za zibelko, ptuja zemlja ga je móгла varovati grozovitega Heroda, dobrotne roke so mu dajale hrano, križ iz ptujega lesa narejen mu je služil za mertvaško posteljo, in ptuj grob za pokoj po smerti. Nebeški Ženin ni imel čisto nič premoženja ali bogastva; tako je bil reven in ubog, da se je smel primerjati s pticami pod nebom in z živalmi na zemlji. Ali bi se mar spodobilo, da bi njegova nevesta posedla kako premoženje? Da bi toraj podobna postala svojem ljubemu, nebeškemu Ženinu, zato nuna daruje svoje premoženje Bogu, ter se v to zaveže z obljubo prostovoljnega uboštva. Ona se vsemu časnemu premoženju, posestvu in blagu, pa tudi želji ga imeti, in si ga pridobiti, čisto odpové in si radovoljno izvoli revšino iz tega svetega namena, da bi ložej služila Bogu, po večnih nebeških zakladih hrepenela, in zmiraj bolj in bolj se ubogemu Kristusu vpodobila. Izvoli si uboštvo — tako uboštvo, da tudi ene same šivanke, tudi ene same nitke za svojo lastnino imenovati ne more. Zakaj to, česar se ona poslužuje, ni njeno, je le samostanovo, tako rekoč cerkveno, Božje. Tako nuna daruje Bogu svoje premoženje, ter živi uboga. In ker se spominja besed sv. Ignacija: da uboštvo je močno ozidje redovskega stanú, zato pa tudi nuna uboštvo ljubi kakor svojo mater. In ko je uboga in ljubi svojo revšino, tako se popolnoma vpodobi Jezusu.

Nuna pa ne daruje samo svojega premoženja, ter se v to zaveže z obljubo prostovoljnega uboštva, temuč

daruje Jezusu b) tudi svoje telo, ter obljubi vedno devištvo.

V človeško truplo je Bog sam vdihnil neumerljivo dušo, ter ga je tako oživil. To truplo in ta duša — oboje je bilo posvečeno v zakramentu sv. kersta. In tako pomaziljeno, blagoslovljeno in posvečeno je bilo človeško truplo v živ tempelj Božji spremenjeno po besedah sv. Pavla: Ali ne veste, da ste tempelj Božji? (I. Kor. 3, 16.) — Pri sv. birmi je bila duša napolnjena s sv. Duhom, truplo je bilo pomaziljeno s sv. krizmo, in tako je postal celi človek z dušo in s telesom tempelj sv. Duha, kakor ravno ta apostelj uči: „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas.“ (I. Kor. 6, 19.). V zakramentu presv. Reš. Telesa se katoličan po telesu in duši bistveno sklene z božjo in človeško naturo Jezusovo, tako da je smel sv. Pavel reči: Ali ne veste, da so vaše telesa udje Kristusovi? (15.) „Da mi smo udje njegovega telesa, od njegovega mesa in od njegovih kosti.“ (Efež. 5, 30.) Človeško truplo se tudi pomazili pri zakramentu sv. poslednjega olja. Po smerti pride v blagoslovljeno zemljo in na dan vstajenja se bo zgodilo, kar sv. Pavel pravi: „Seje se v trohljivosti, vstalo bo v netrohljivosti; seje se v nečasti, vstalo bo v časti; seje se v slabosti, vstalo bo v terdnosti; seje se živalsko telo, vstalo bo duhovno telo.“ (I. Kor. 15, 42—45.)

In to svoje truplo, katero je bilo pri sv. zakramentih pomaziljeno in posvečeno, in katero ima enkrat od mertvih ostati in Jezusovemu častitljivemu telesu podobno postati; to svoje truplo nuna daruje Jezusu, svojemu Ženinu, ter sklene ga neomadeževano in čisto ohraniti, ker vé, da Jezus ljubi čistost, da si je zato Marijo za svojo mater izvolil, ker je bila čista Devica, in da je zato nar bolj ljubil sv. Janeza, ker je bil deviški mladeneč. Zato daruje svoje telo Jezusu, ter se v to zaveže z obljubo vednega devištva, ker je pripravljena stanovitno se zderžati zakonskega stanú iz tega namena, da bi ložej služila Bogu in bolj popolnoma čistost ohranila. Zato si pa tudi prizadeva, da je čista v mislih, željah, besedah, v djanji in obnašanji, ter se prestraši

pred samo senco, ktera bi utegnila omadeževati sv. čistost. Ona to stori, kar je sv. Pavel izgovoril: „Devica misli na to, kar je Gospodovega, da bi bila sveta na telesu in na duhu.“ (I. Kor. 7, 34.) In za vse to si tolikanj bolj prizadeva, ker vé, da vsaka devica je kraljica (sv. Ambrož); da device so angeljem podobne (sv. Ciprijan); da bodo naj bliže Božjega sedeža. Zato se trudi in si prizadeva, se zatajuje in vspehuje, da bi svoje vedno devištvo do smerti ohranila, ker to je njena želja, da bi zamogla z neomadeževanim vencem, z lepo lilijo in pa kakor angelj stopiti pred svojega Ženina. Tako daruje nuna Jezusu svoje telo, svojo čistost, ter se v to zaveže z vednim devištvom.

Nuna pa tudi daruje:

c) svojo dušo, to je svojo voljo, ter se v to zaveže v vedno pokoršino pod duhovno prednico.

Nuna daruje svojo dušo, to je, svojo voljo. Po nepokoršini prvih staršev je bila zemlja prekleta in je vse človeštvo postalo nesrečno. Da je Rešenik človeški rod rešil večnega pogubljenja, „zato se je sam sebe ponižal in je bil pokoren do smerti.“ (Filip. 2, 8.) In po Jezusovem zgledu mora tudi pokoren biti, kdor se hoče zveličati; pokoren mora biti Božjim in cerkvenim zapovedim, pokoren svojim višjim. To je dolžnost slehernemu kristjanu. Ali nuna, po keršanski popolnosti hrepeneča, ni zadovoljna samo s tem, da je pokorna, kolikor jo dolžnost veže; temuč po zgledu svojega Ženina, kateri je z nebes prišel, ne, da bi storil svojo voljo, ampak voljo tistega, kateri ga je poslal (Jan. 6, 38.), in kateri je bil pokoren do smerti, smerti pa na križu“ (Filip. 2, 7. 8.) — je nuna pokorna svoji prednici tudi v rečeh, v katerih pokoršine skazovati bi ne bila dolžna, in se v to zaveže z obljubo vedne pokoršine pod duhovno prednico, ter je pripravljena spolnovati Božjo voljo takó, kakor ji jo Bog naznanja po njenih duhovnih prednicah. In tako nuna vse, kar ima, Jezusu v dar prinese. Zakaj sv. Alfonz Ligvori pravi: Kdor Bogu svoje premoženje dá in ga med uboge razdeli, kdor Bogu svojo čast daruje in zaničevanje voljno prenaša, kdor svoje telo Bogu v dar prinese in se s postom in

drugimi spokornimi deli zatajuje; ta daruje en del samega sebe. Kdor pa Bogu daruje svojo voljo, ta mu daruje vse, kar ima, in sme potem reči: Gospod, ko sem ti daroval svojo voljo, nimam nič več, kar bi ti še mogel darovati.“ Tako se tudi nuna popolnoma daruje Bogu, ker svojo voljo Bogu prinese v dar. „In ena sama kapljica njene popolne pokoršine, govori sv. Magdalena Paciška, je milijonkrat več vredna, kakor pa nar večji posoda pobožne molitve.“ In pokorna v vsem si nabira nuna veliko zasluženja. „Zakaj, tako govori sv. Alfonz Rodriguez, slamnato bilko iz pokoršine pobrati, je bolj zasluživno, kakor pa pridigovati, se postiti, do kervi bičati, ako v tem človek le po svoji volji ravná.“

Slišali ste, lj. poslušavci! kako da se nuna Bogu daruje, ker v dar mu prinese svoje premoženje, svoje telo in svojo dušo, ter se zaveže v to strojno obljubo, namreč: prostovoljnega uboštva, vednega devištva in vedne pokoršine pod duhovno prednico.

In ravno to ste tudi storile te dve častiti nuni, ktere danes svojo zlato obljubo obhajate. Tudi vé dve: častita mati Mihela in častita mati Rozalija, ste se 21. oktobra leta 1819 na dan sv. Uršule darovale Jezusu svojemu Ženinu. V dar ste mu prinesle svoje premoženje, svoje telo in svojo dušo, in čez dve leti, t. j. 22. okt. l. 1821 ste se v ta dar zavezale, ker ste storile obljubo prostovoljnega uboštva, vednega devištva in vedne pokoršine pod duhovno prednico. In to obljubo ste zvesto spolnovali, skoz celih 50 let ste si prizadevale živeti v uboštvu, svoje vedno devištvo ohraniti, in pokoršino skazovati svojim prednicam. In zato vaji blagrujemo, ker povém vama, ko ste vé v prostovoljnem uboštvu živele, vama veljajo besede Jezusove, ki jih je odgovoril na Petrovo vprašanje: Glej! mi smo vse zapustili, in smo šli za teboj; kaj tedaj nam bo (v plačilo)? Jezus mu je rekel: Resnično, vam povém, da slehern, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel, in dosegel večno življenje. (Mat. 19, 27—29.) Ker ste vé dvé premoženju se odpovedale in ste v uboštvu živele, ter revšino ljubile kakor otrok ljubi

svojo mater, zato vama rečem: Stoterno vama bo poplačal Gospod Bog, in večno življenje podelil v plačilo.

Skerbno ste varovale svojo čistost, v vednem devištvu ste živele, in gotovo bi rade vedile, kakšno plačilo da Jezus takim obeta? Čistim devicam veljajo besede, ki jih je Jezus na gori izgovoril, rekoč: „Blagor njim, kateri so čistega serca; ker oni bodo Boga gledali.“ Kakor neveste Kristusove, angeljem podobne, naj bliže Božjega sedeža bote Boga gledale; za jagnjetom Božjim bote hodile, „trikrat sveto“ prepevale in to veselje vekomaj uživale. To plačilo vaju čaka, ker ste se v vedno devištvu zavezale.

Pa tudi v pokoršini ste živele, v vedni pokoršini in se tako brez prenehljeja poniževale in svojo lastno voljo zatajevale. In kaj vama bo za to v plačilo? Tolažite se vé dvé z besedami sv. Pavla: „Ker je sam sebe ponižal, in je bil pokoren do smerti...., zato ga je Bog povzdignil in mu je imé dal, katero je čez vse imena, da se v imenu Jezusovem pripoguje vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.“ (Fil. 2, 8—11.) Ker ste se poniževale, zato smete upati, da vaju bo Bog povzdignil k časti, kakoršno uživajo izvoljeni v nebesih.

Tako vidite zdaj vé dvé častiti redovnici, kako prav da ste storile, ko ste se v mladosti, v cvetju svojega življenja darovale Bogu, Jezusu, svojemu Ženinu, ker upati smete, da vama bo Bog v obilnosti povernil. In takega plačila smete toliko bolj pričakovati, ker, ko ste se vé dvé Bogu darovale, vendar svoje moči svetu niste odrekle. Od tega pa v II. delu.

II. Nuna svoje moči svetu ne odtegne.

Moli in delaj! tako veléva že pobožen pregovor. Ni tedaj zadosti, samo moliti, tudi delati moramo. Zato pravi Job: Človek je za delo rojen in ptica za letanje (5, 7.). Da je naša dolžnost delati, sprevidimo iz besed, ki jih v sv. pismu beremo: „Gospod Bog je vzel človeka, in ga je postavil v vert veselja, da bi ga obdeloval.“ Vstvaril je Bog tedaj človeka, da naj vert, zemljo obdeluje,

da naj dela. Dolžnost delati je pa človeka še bolj zadela po storjenem grehu. Tako je govoril Gospod Bog nepokornemu Adamu: „Ker si poslušal glas svoje žene, in si jedel od drevesa, od kterega sem ti jesti prepovedal; bodi prekleta zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. V potu svojega obraza boš kruh jedel.“ (I. Mojz. 3, 17—19.). Delo mu je tedaj Bog za pokoro naložil. In kakor je grešnik dolžan se pokoriti, tako je človek dolžan tudi delati. Zato je tudi veleval Mojzes izraelskemu ljudstvu: Šest dni delaj in opravljaj vse svoje dela (II. Mojz. 20, 9.). V šestih dneh namreč je Bog vstvaril nebo in zemljo in morje, in vse kar je v njih. — Človek naj tedaj tudi Boga posnema in naj dela. Sej je tudi Jezus Kristus delal; zakaj tako beremo v apost. djanju: „V prvem pisanju sem govoril od vsega, kar je Jezus začel delati in učiti.“ (1, 1.) Ako je pa Jezus delal, je tudi naša dolžnost in sicer tako nas ta dolžnost veže, da sv. Pavel pravi: „Kdor noče delati, naj tudi ne jé.“ (II. Tes. 3, 10.)

Ker je tedaj vsacega človeka dolžnost delati, tudi nuna svoje moči svetu odreči, se delu odtegniti ne sme. Zakaj ona vé, da tudi nji veljajo Jezusove besede, ki jih je apostelnom govoril: „Niste vi mene izvolili, ampak jest sem vas izvolil, in sem vas postavil, da greste in sad obrodite, in da vaš sad ostane.“ (Jan. 15, 16.) Te besede veljajo tudi redovnicam, ker tudi te je Bog izvolil, da naj grejo v samostan in naj delajo in sad obrode Bogu v čast in dušam v zveličanje, kakor tudi v občni blagor. Zatoraj pa tudi v brevirju beremo od sv. Terezije: „Z angeljskimi čednostmi obdarovana, je skerbela ne toliko za svoj kakor veliko več za občni blagor.“

Neprenehoma se je ta svetnica trudila in svoje moči darovala svetu. In po zgledu sv. Terezije se še dan danes nune ravnaajo, ter neutrudno delajo in s svojimi močmi svetu pomagajo. In kaj mislite, pr. m.! kaj delajo, kje in kako pomagajo svetu? Poslušajte! Nune delajo:

a) V bolnišnicah. Kadar človek ali po svojem lastnem zadolženju ali po božjem pripušenju zboli in sam sebi nič več pomagati ne more, kako dobro je zanj, ako mu kdo drugi pride na pomoč. Kako dobro je za bol-

nika, če ima še očeta ali mater, ženo ali moža, brate ali sestre, znanke in prijateljice, ker ti se ga usmilijo, ter mu strežejo in pomagajo noč in dan. Ali veliko jih je, kateri niso tako srečni, da bi zamogli pri svojih dobiti postrežbo, in sicer zato, ker jih nimajo več ali ker so preveč od njih oddaljeni. Mnoge tudi revšina tare, da si ne morejo v bolezni pomagati. Mnogi posli, delavci in rokodelci, tujci in drugi ubožci so toraj prisiljeni, kadar zbolijo, podati se v bolnišnico. In kdo je tista, ktera jim v bolnišnici streže in pomaga, ter si prizadeva njim njih bolečine polajšati in zopet k zdravju pomagati? Nuna, usmiljena sestra je, ktera jim streže in pomaga, ter si prizadeva, da bi jim pomagala k telesnemu in dušnemu zdravju in ako ni Božja volja, da bi še kdaj bolnik ozdravel, si pa vedno prizadeva, mu saj zadnje ure polajšati in pripraviti ga na srečno zadnjo uro. In če za ves svoj trud družega od bolnika ne dobi, kakor kako gerdo besedo, ali naj gerši zasramovanje in zaničevanje; ona vendar prihodnje jutro ravno s tako dobrim obrazom k njemu pristopi, kakor da bi se ne bilo čisto nič hudega zgodilo. In tako mu usmiljena sestra streže in pomaga tako dolgo, da bolnik ozdravljen zopet bolnišnico zapusti, ali pa, da ga kakor merliča odnesejo na pokopališe.

To stori nuna. In zdaj vas vprašam: Ali ni to nobeno delo? Če si bil že kterikrat bolan, pač veš, kako dobro delo da ti je storil ta, kateri je tebi stregel v bolezni. In to dobro, imenitno, težavno delo opravljajo nune. Sicer vemo, da so jih hudobneži in lakomniki, ker bi radi tudi pri bolnišnicah obogateli, že iz več bolnišnic odpravili, češ, da nune niso za postrežbo in da premalo pazijo nad bolniki. Ali že čez malo časa je skušnja pokazala, da v takih bolnišnicah je bilo poznej za bolnike slabše kakor poprej. Reči moramo tedaj, da nune delajo in sicer da dobro opravljajo težavno delo v bolnišnicah, ker strežejo bolnikom. Ali nuna tudi dela:

b) na bojišču. Kadar gre hrabri vojak v vojsko, ter se serčno vojskuje za svojega cesarja, za domovino in svoj dom in če ga je kaka kroglja ali sablja zadela, ali če je drugače ranjen bil in če leži na pol mertev v

kakem grabnu, ali v gojzdu ali na planjavi: kdo je tisti usmiljeni Samarijan, kteremu se v serce smili, da ga pobere in mu rane izmije, jih zaveže in ga odnese, ali v bližnjo hišo ali v kako bolnišnico? Ali mar oče ali mati, ali brat ali sestra, morebiti njegova žena, ali ta, ktero je ravno hotel v zakon vzeti? Radi bi ti ranjenemu vojaku pomagali, ako bi bili pri njem. Ali ker so deleč od njega, mu te ljubavi skazati ne morejo. Vendar kar njegovi ljubi storiti ne morejo, to stori nuna. Nuna je tisti usmiljeni Samarijan, kteri mu pristopi na pomoč, ter mu streže brez razločka, naj si je katoličan, ali protestant ali jud ali mohamedan. Zato pa tudi bremo, da tega dela, ktero opravljajo nune na bojišču, ne čislajo samo katoliški poglavarji, ampak tudi protestanti in mohamedani. V dokaz nam služi leto 1866. — Nuna pa tudi dela :

c) v jetnišnicah. Kjer so nar veči reveži, tam kjer so ubijavci, morivci, roparji, tatje, goljufi in vsakoršni hudobneži za več let obsojeni, v sredi med njimi najdemo šibko, pohlevno pobožno nuno, ktere skerb je, vse te nesrečne jetnike preskerbeti s telesno hrano, pa tudi poboljšati njih hudobne serca. In ona se trudi in prizadeva kakor angelj ne samo te, ki imajo še dovzetne serca, ampak tudi zastarane, terdovratne grešnike in hudobneže pripraviti k spoznanju, kesanju in poboljšanju. In njen trud ni zastonj; ker gotovo je, da ravno v takih jetnišnicah, v kterih imajo nune ali redovnice hišno ali jetniško oskerbovanje, so jetniki, tudi brez verig in palic, naj mirniši in pohlevniši.

Nuna pa tudi dela :

d) v hišah spokornišnicah. Marsiktero dekle, ker nima staršev ali le zanikarne, malo vredne starše, ali ker pride v kako slabo službo, se že koj v mladih letih deleč zapozabi. Pozabivši, zakaj da je na svetu in da bo treba enkrat odgovor dati, se vda pregreham in hudobijam, da je groza. Brez vse sramožljivosti in vsega strahu živi še slabše kakor neumna žival. Noč spremeni v dan in dan v noč in postane tako mnogim v spotikljej, mnogim v padec, sama sebi pa v pogubljenje, ako bi takih dobrih serc ne bilo, ktere hodijo enako dobremu

pastirju tudi za takimi zgubljenimi ovčicami, ter si prizadevajo, jih od napčne poti zopet na pravo pripraviti. In ktere so tiste dobre serca? To so zopet nune tako imenovane od dobrega pastirja, katerih skerb je, takim zapeljanim dekletom in nesrečnim ženskam pomagati zopet na pravo pot. In koliko da v ti reči dobrega store, bote spoznali iz tega, ako vam povem, da so nune te verste v New-York-u, kjer še le 12 let stanujejo in delajo, v tem malem času v svojo hišo sprejele 1986 zapeljanih deklet in nesrečnih žensk, od katerih, ko so bile kakor spokornice hišo zapustile, se jih je le prav malo v poprejšnje pregrešno življenje povernilo, med tem ko druge zdaj prav pošteno kakor spokornice Bogu služijo. In to leto jih imajo 480 v svoji skerbi, da bi jih na bolji pot pripravile. Ako je že veliko, imenitno delo, če kdo le eno samo dušo pridobi, ali mar ni še imenitniše, če en sam samostan v tako malo letih jih toliko pripravi na boljši pot? In kdo se bo še zdaj prederznil reči, da nune ne delajo, da svetu ne pomagajo?

Lahko bi vam tudi še povedal, kako da nune delajo v sirotišnicah, ter si prizadevajo uboge sirote keršansko izrediti; ali kako da se trudijo poštene keršnice odgojiti; vendar da ne bo moj govor predolg, hočem le še opomniti, da nune tudi delajo:

e) v šoli. Kar sami nar skerbniši starši svojim deklicam dati ne morejo, ker jim ali časa, ali potrebne učenosti ali denarja primanjkuje; to podelijo z radostnim srcem nune dekletom v svojih učilnicah. Ko so si same sebi potrebne učenosti in pobožnosti zadobile, potem odprejo svoje učilnice in uče in izrejajo žensko mladost. Z abecedo začnejo in napredujejo, ter končajo s tisto učenostjo, ktera se le kdaj zamore od nar imenitniši gospodičine pričakovati ali zahtevati. In tako si nune prizadevajo zadostiti tudi tirjatvam sedanjega časa. Vendar ker redovnice vejo, da učena glava in znajdena roka brez blažnega, dobrega serca le malo pomaga — da še večkrat sama učenost brez pobožnosti škodva; zato je pa tudi njih vedna skerb, ne samo glavo bistriti, ampak tudi serce svojih učenk blažiti. In njih trud ni zastonj; občno se spoznava, kako izverstne da so njih

šole. Večkratna očitna pohvala, ki so jo duhovski in deželski šolski nadzorniki o tukajšni nunski šoli izrekli, nam to zadostno poterjuje. To priznavajo tudi spoznavci drugih ver. Bil sem na svojem popotovanji tudi v nekem mestu na Nemškem, kjer je večina prebivavcev protestanška. In vendar sem slišal, da protestantje pošiljajo svoje dekleta raji v katoliško nunsko šolo, kakor pa v protestanško. In zakaj? Zato ker protestantje sami spoznajo, da se njih hčerke pri nunah več naučijo, kakor pa v njih šoli.

Tako nune delajo in učé žensko mladost, ter posnemajo Jezusa, ko je rekel: Pustite male k meni priti! — Nune pa tudi delajo:

f) v svoji celici, kjer izdelujejo lepe slike ali malarije, kjer napravljajo mašno obleko, in kjer molijo. Pa znal bi kdo reči, da take redovnice, ktere nimajo družega opravila, kakor samo premišljevati in moliti, so vendar nepotrebne, ter se pregrešé nad svetom, ker mu odtegnejo svoje moči. Ako bi utegnul kdo takih misel biti, povedal bi mu čudno prigodbo iz sv. pisma.

„Mojzes je rekel Jozvetu: Odberi si junakov, in pojdi se bojevat zoper Amaleka. Jozve je storil, kakor je govoril Mojzes, in se je bojeval z Amalekom; Mojzes in Aron in Hur so pa šli verh hriba. In ko je Mojzes vzdigal roko, je premagoval Izrael; ko jo je pa nekoliko spustil, je premagoval Amalek. Mojzesove roke so bile pa težke; vzela sta torej kamen in sta ga položila pod-nj, in usedel se je nanj; Aron in Hur sta mu pa podpirala roke od obeh strani. In zgodilo se je, da njegove roke niso omagale do solnčnega zahoda. In Jozve je premagal Amaleka in njegovo ljudstvo z ojstrostjo meča. (II. Mojz. 17, 9—13.) Mojzes je molil in z molitvijo je pomagal, da je Jozve zmagal. Vidite, koliko pomaga molitev. In tako tudi redovnice molijo, ter brez prenehljeja prosijo Boga in rekel bi, da s svojo molitvijo večkrat več premorejo, kakor narboljši postavodajavci ali državniki. One molijo in Bog prizanaša grešnemu človeštvu. One molijo, in Bog razliva svoj blagoslov na uboge Evine otroke. In zdaj vas vprašam: Če nune molijo, ali ni to nikakoršno delo?

Je, in sicer nar boljše, nar imenitniše delo.

Slišali ste tedaj, da, ko se nuna Bogu daruje, ona svoje moči svetu ne odtegne. Ona dela in sicer: v bolnišnicah, na bojišču, v jetnišnicah, v hišah pri spokornicah; ona dela v šoli kakor tudi v svoji celici; ona dela v občni blagor in tako svetu več pomaga, kakor marsiktera gospa ali gosposdičina.

In tako ste delale tudi te dve častiti redovnici, ktere obhajate danes svojo zlato obljubo. Do visoke starosti ste prav marljivo delale v šoli. Častita mati Mihela se je od leta 1819 do 1865 v vnanji šoli trudila in podučevala dekleta v računstvu. Častita mati Rozalija je bila tudi za učenico celih 44 let, tako da se kar naravnost prederznem terditi, da so prav redki taki učeniški, kteri bi mogli reči, da so se tudi toliko let s šolo trudili. Marsiktera gospa, ko je že zdaj stara mati, bo danes rekla, da te dve častiti nuni ste bile njene učeniški; in ravno to bo rekla njena hči in vnukinja. Že je tedaj tretji rod nastopil v tem času, ko ste te dve učile. Ako pa to premislimo, ali niste te dve redovnici zavoljo tega vse časti vredni? Ali one dve niste samo delale v šoli, delale ste tudi ter prepevale s svojim lepim glasom ob nedeljah in praznikih Božjo čast. Delale pa ste tudi drugod, ker ena je imela v svoji skerbi vse pohištvo, druga vso cerkev in cerkveno obleko. In lepota te hiše Božje nam pričuje, kako skerbno je opravljala tudi v tej reči svoje delo. — In ker ste te dve toliko delale in za občni blagor toliko dobrega storile, rad bi vedil, kako jima je svet njun trud povernil? Sedanji svet povračuje redovnicam ves njih trud z zasramovanjem, zaničevanjem in preganjanjem, kakor da bi bile nune naj večji grešnice, naj večji hudodelnice. In ker liberalci, keršeni in nekeršeni judje, v resnici nič hudega nad njimi najti ne morejo, se pa lažejo in svoje laži po svetu pisarijo. Še zdaj imam list nemškega časnika, ki sem ga kupil v Monakovem, da si ravno nisem vedil, kaj da je v njem, in v tem listu sem bral, da vse, kar so v naj novejših časih sovražniki sv. cerkve zoper samostane in redovnice pisarili, da vse to je gola laž. Potegujte se toraj, lj. m.! ako se

znajdete v družbi in če kdo začne grajati samostane in redovnice ali mnihe, in zagovarjajte, kakor je slehernega kristjana dolžnost, dobro ime redovnic in mnihov. Pojasnujte oslepljenim, kažite zmotenim, da to ni res, kar se pisari in govori o samostanih. Razložite jim pa tudi vzrok, zakaj da liberalci toliko vpijejo čez samostane. Zato, ker so samostani posebna podpora katoliške cerkve in ker se lakomnikom sline cedijo še celo po tem malem, kar samostani svojega imajo. Tako naj se slehern poteguje za samostane in ob enem bo tudi branil sv. cerkev. In da boš v ti reči več serčnosti imel, povedati ti še hočem, kaj je mislil o redovnicah neki protestant. Pisal je takole: „Poljubil bi rob tvoje obleke, častita nuna, kolikokrat te vidim mirno, prijazno, brez mermranja opravljati svoje dela, ali po svojem poklicu bolnikom streči ali mladost učiti.“ Tako je mislil krivo-verec; ali bi se spodobilo, da bi katoličan drugač ravnal?

Spoštovati hočemo redovnice, ter jih v časti imeti. Spoštovati pa posebno te dve častiti redovnici, ktere danes svojo zlato obljubo obhajate; ter jima iz serca privošiti, da bi tudi njima enkrat veljale besede Jezusove: „Blagor vam, ko vas bodo ljudje sovražili, in ko vas bodo odločevali in zasramovali, in zametovali vaše imé, kakor hudo, zavoljo Sinu človekovega. Veselite se tisti dan, in poskakujte, ker glejte! vaše plačilo je veliko v nebesih.“ (Luk. 6, 22—23.)

K sklepu pa vaji še prosim, da ko je vajno telo že bolj onemoglo, in zato družih del več opravljati ne morete, da bi pa za naprej toliko bolj delale z molitvijo. Molite za svoje ranjce starše, ako še kaj potrebujejo.

Molite za svoje žive in mertve žlahtnike in žlahtnice, pervim naj dá Bog svoj blagoslov, drugim pa večni mir in pokoj.

Molite za svojo duhovno prednico, da bi ji Bog dal pravo modrost in serčnost, da bo vedila tudi v sedanjih hudih časih prav vladati samostan.

Molite za svoje sestre, da bi se tudi za naprej med seboj ljubile in svoji prednici v otroški ljubezni skazovale vedno pokoršino.

Molite tudi za ranjce prednice in sestre, ako še kake

pomoči potrebujejo. -- Molite za našega sv. Očeta papeža Pija IX, da bi jim Bog še to milost skazal, da bi s svojimi očmi gledali zmago sv. cerkve.

Molite za vesoljni cerkveni zbor, da bi sv. Duh obilno pomagal zbranim kardinalom in škofom v določevanju tega, kar bo koristilo sv. cerkvi.

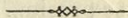
Molite tudi sa našega svetlega cesarja, ko se zdaj mislijo podati še v sv. kraje, naj jih angelj varuje in Božja roka vodi.

Molite za našega milostljivega knezoškofa; — molite za vse duhovne, za duhovsko in deželno gosposko.

Molite za našo lepo deželo in za njene prebivavce; naj Bog blagoslovi sv. cerkvi vdane Slovence!

Sploh pa rečem:

Brez prenehljeja molite za vse dobre in hudobne, pravične in grešnike, za pravoverne, krivoverce in neverce. Vse priporočajte Božji milosti, vse izročajte priprošnji prečiste D. Marije in pa pod plajš sv. Uršule, da bi ona za nas vse molila in sprosilala vama in nam vsem srečno zadnjo uro. Amen.

(Ponatis iz „Zg. Danice“.)

